

De voorbije weken werd stevig onderhandeld. In een veel te hoog tempo werd het 'kwaliteitsdecreet', het decreet over het hoger beroepsonderwijs en het besluit over de toekenning van middelen voor het mentorschap, gefinaliseerd.

Inmiddels werden de onderhandelingen over onderwijsdecreet XIX opgestart. Degelijk onderhandelen vergt tijd. Haastwerk leidt onvermijdelijk tot kwaliteitsverlies. Daarmee zijn het onderwijspersoneel en de schoolbesturen niet gebaat.

Haast bedreigt kwaliteit

Leerzorg blijft onze zorg

Onderwijsminister Frank Vandenbroucke blijft er nog steeds van overtuigd dat hij met zijn leerzorgplannen een grote stap vooruit kan zetten. Op een persconferentie naar aanleiding van het vrijgeven van de resultaten, van een trok de minister te positieve conclusies.

We citeren uit het persbericht van 28 januari jl.: *"Het kader van leezorg dat minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke vanaf 2010 geleidelijk in het basis- en secundair onderwijs wil invoeren, heeft een eerste grootschalige praktijktoets doorstaan. Voor 8.500 leerlingen gingen de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB) na waar ze volgens de nieuwe regels terecht zouden komen. Het wetenschappelijk onderzoek geeft aan dat de invoering van leezorg geen grote verschuiving zal veroorzaken van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs. Bovendien blijkt er in het gewoon onderwijs een belangrijke groep leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften les te volgen, die vroeger niet zichtbaar was."*

"Met leezorg willen we elk kind met een beperking zorg op maat bieden, of het nu in het gewoon of buitengewoon onderwijs zit. Deze hervorming willen we heel geleidelijk aan introduceren vanaf 2010. We zitten momenteel met alle onderwijspartners samen om tot een zo breed mogelijke consensus te komen. De resultaten van de praktijktoets zijn belangrijk in het licht van deze gesprekken," stelt de onderwijsminister.

Praktijktest: resultaten niet zo positief

Onder leiding van prof. J. Lebeer van de Universiteit Antwerpen hebben 73 CLB's als proef de dossiers van 8.500 leerlingen uit het basis- en secundair onderwijs in het nieuwe kader van leezorg ingeschaald. De onderzoekers willen zelf meer verduidelijking over en concretisering van de begrippen en het onderscheid tussen de leezorgniveaus. Dat vergt diepgaander onderzoek. Onder meer daarom is dit onderzoek slechts een eerste aanzet en worden onterecht

(te) positieve conclusies getrokken. Zo zou in het gewoon onderwijs de effectiviteit van het huidige zorgaanbod moeten onderzocht worden. Ook moet worden nagegaan hoe groot de nood is aan ondersteuning van leerlingen voor wie tot nu toe nog geen specifieke zorgmaatregelen zijn getroffen. De onderzoekers stellen dat de huidige zorgmiddelen in het gewoon onderwijs zeker niet zullen volstaan. De nood aan competentieontwikkeling wordt sterk belicht. De praktijktest wijst op de grote druk die vandaag al gelegd wordt op de draagkracht van de gewone school en toont aan dat de druk nog aanzienlijk zal toenemen.

Het rapport over de praktijktoets bevat een aantal conclusies en aanbevelingen die onmiskenbaar een weerslag moeten hebben op de plannen van de minister in verband met leezorg. Uit het onderzoek besluiten, zoals de minister doet, dat de leezorgplannen door de praktijktest worden ondersteund, is voorbarig en zelfs misleidend.

Mentoruren: een druppel op een hete plaat

Scholen hebben nood aan meer mentoruren. De budgettaire ruimte die de onderwijsminister ervoor vrijmaakt, blijft onvoldoende. De minister wil met veel nieuwe initiatieven starten, maar rust de scholen onvoldoende toe om de opgelegde doelstellingen te realiseren.

Het besluit over de mentoruren komt meer dan een half jaar te laat omdat de overheid haar eigen engagement (een beter registratiesysteem voor de telling van het aantal stagiairs) niet nakwam. Daarom besliste ze dat de scholen, in afwachting van de toepassing van een nieuw besluit, dezelfde middelen krijgen als het voorgaande schooljaar. In plaats van de volledige verantwoordelijkheid voor haar fout op zich te ne-

men, wendte de overheid ze af op de scholen. De meerkost om scholen het volledige schooljaar de middelen te garanderen voor de mentoruren die ze sinds 1 september 2008 inrichten, werd in mindering gebracht van het budget voor scholen die recht hebben op bijkomende lestijden of uren. Dat is onaanvaardbaar.

De overheid engageerde zich om in de dienstbrieven duidelijke taal te spreken ten aanzien van die scholen die hun uren mochten behouden, terwijl ze er eigenlijk hadden moeten inleveren. Dat zou een waarschuwing zijn voor volgend schooljaar. Daarenboven engageerde de overheid zich ertoe om aan de scholen mee te delen dat ze uren konden overhevelen naar het volgend schooljaar. Ook van deze engagements kwam niets terecht.

Wij gaan ook niet akkoord met de gevolgde methodiek. De verdeling van de resterende winst pro rata van het aandeel in de globale verdeling geeft aanleiding tot absurde situaties.

Zo zijn er instellingen die bijkomende middelen verwerven, terwijl er geen verschil is tussen de berekening 2007-2008 en 2008-2009.

Het uitgangspunt van de overheid was dat de mentoruren moesten terecht komen daar waar de uren gegenereerd werden. De gevolgde werkwijze voor het schooljaar 2008-2009 strookt daar helemaal niet mee.

Ook zijn er instellingen die evenveel uren minder gekregen hebben, maar door de prorataverdeling een verschillende surplus krijgen voor de rest van het schooljaar.

Er zijn ook een aantal instellingen die niet de uren kregen waar ze recht op hadden.

De wijze waarop dit dossier behandeld is, is een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet. Dat zou de minister en de Vlaamse regering ertoe moeten aanzetten zich te bezinnen over de gevolgde werkwijze. Het laat zien dat niet enkel voor de onderhandelende partijen de stortvloed aan regelgevend werk haar limiet heeft bereikt, maar dat ook de beleidsvoorbereiding en -uitvoering het opgelegde tempo niet meer kunnen bolwerken.

Ten slotte herhalen wij onze opmerkingen over de manier waarop de verdeling van de middelen tot stand kwam. Het inschrijven van de bruto-loonkost heeft tot gevolg dat de middelen zullen afnemen als de loonkost sneller stijgt dan de index (wat door de aanpassing van het vakantiegeld sowieso het geval zal zijn!). Ook dat is onaanvaardbaar voor de vakbonden.

Op zoek naar kwaliteit

Het voorontwerp van decreet met de ambitieuze titel 'De kwaliteit van het onderwijs', gaf de indruk dat nieuwe maatregelen structureel zouden bijdragen aan de verhoging van de onderwijskwaliteit.

Wij wezen er eerder al op dat het voorontwerp van decreet vele hiaten vertoonde en op vele punten diende te worden bijgestuurd.

De eerste ontwerp tekst die ter bespreking werd voorgelegd, getuigt geenszins van de vooropgestelde kwaliteit. De onderhandelingen met de sociale partners vorderden daarom bij wijlen moeizaam. Veel artikelen moesten grondig worden herwerkt, formuleringen verhelderd en de chronologie, die vaak zoek was, kreeg een logische volgorde.

Belangrijk is dat het voorliggende ontwerp op essentiële punten werd gewijzigd.

Bij de decretale verankering van de nascholingsmiddelen voor de instellingen wordt ingeschreven dat het nascholingsplan de goedkeuring moet krijgen van het personeel.

Onze vraag om adviesbevoegdheid aan de VLOR toe te kennen over de prioritaire nascholings thema's van de overheid, werd niet positief beantwoord.

De pedagogische begeleidingsdiensten kunnen voortaan maximaal 85 % van de vastgestelde personeelsformatie benoemen in een betrekking van pedagogisch adviseur of adviseur-coördinator. In de Memorie van Toelichting wordt ingeschreven dat iedere pedagogische begeleidingsdienst die 85 % moet nastreven.

Ten minste eenmaal om de zes jaar worden de pedagogische begeleidingsdiensten op het vlak van kwaliteitszorg geëvalueerd door een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van de academische wereld, ambtenaren van het ministerie van Onderwijs en Vorming, externe deskundigen en vertegenwoordigers van de instellingen.

De opdrachten van de inspectie en de onderwijsadviseurs worden duidelijk gescheiden en helderder geformuleerd.

Het principe van de gedifferentieerde doorlichtingen blijft behouden. Om te voorkomen dat steeds dezelfde scholen worden doorgelicht en andere scholen nagenoeg niet aan bod zouden komen, wordt ingeschreven dat iedere instelling binnen een in de beheersovereenkomst van het agentschap vast te leggen tijdsperiode, minimaal één keer moet worden doorgelicht. Het nagaan van het beleidsvoerend vermogen is geen afzonderlijk onderwerp meer van de doorlichting. Enkel bij ongunstig advies geeft de inspectie aan of de instelling met of zonder externe ondersteuning de vastgestelde tekortkomingen zal kunnen remediëren.

Met de invoering van één ambt van inspecteur en de mogelijkheid externe deskundigen toe te voegen aan het doorlichtingsteam, waren er geen garanties meer voor de werving van ervaringsdeskundigen. Wij zijn erin geslaagd in het decreet te laten opnemen dat de inspectie voor minstens 40 % moet bestaan uit personeelsleden met relevante beroepservaring in het gewoon basisonderwijs en voor minstens 7 % uit personeelsleden met relevante beroepservaring in het buitengewoon onderwijs. De deelname van externe deskundigen aan het doorlichtingsteam moet worden gemotiveerd. De externe deskundige is eveneens gehouden aan de wer-

kingscode van de inspectie. Verder wordt bepaald dat de administrateur-generaal jaarlijks een personeelsformatie opstelt. Het is duidelijk dat wij garanties vragen voor inspraak in het agentschap over onder meer de samenstelling van die personeelsformatie.

Voor de werving van inspecteurs wordt een selectie georganiseerd die bestaat uit twee fasen. In de eerste fase zal Jobpunt Vlaanderen de generieke competenties testen. De geslaagde kandidaten blijven gedurende zes jaar opgenomen in de algemene wervingsreserve. In een tweede fase worden de kandidaten uit de algemene wervingsreserve uitgenodigd deel te nemen aan een selectie op basis van een concreet functieprofiel met aanduiding van de inzetbaarheid. Op onze vraag naar inspraak bij het opmaken van de functieprofielen wenste de overheid (nog) niet in te gaan.

De rechtspositieregeling voor de leden van de inspectie en de onderwijsadviseurs werd grondig bijgestuurd en in een juiste chronologie herschreven. De ingeschreven procedure voor functiebeschrijvingen en evaluaties volgt zoveel als mogelijk de reglementering zoals ze is ingeschreven in de decreten Rechtspositie van het onderwijzend personeel.

De rechtspositieregeling van de pedagogische begeleiding van het vrij onderwijs wordt ondergebracht in het decreet rechtspositie van 27 maart 1991 van het gesubsidieerd onderwijs.

Het systeem van functiebeschrijvingen en evaluaties, geldend voor het gesubsidieerd en gefinancierd personeel, wordt ook van toepassing op de personeelsleden van de pedagogische begeleiding.

De personeelsleden van de inspectie en de onderwijsadviseurs behouden hun onderwijsstatuut. Ook werd toegezegd dat de huidige vakantieregeling behouden blijft. Daartoe aangezet door onze scherpe afkeuring, is de overheid afgestapt van haar intentie om de personeelsleden te bezoldigen met een basisloon en een bonusstelsel. We bereikten ook dat de bezoldiging van de inspecteur, de onderwijsadviseur en de pedagogisch adviseur gekoppeld wordt aan het diplomaniveau: bachelor, master, doctor.

Voor de personeelsleden van de inspectie en de onderwijsadviseurs liggen ook nog op de onderhandelingsstafel: de verdere uitwerking van de bezoldigingsregeling, de regeling van de reis-, verblijfs- en werkingskosten, de werkingscode, de deontologische code, de inzetbaarheid en de inspraak in het agentschap.

De onderhandelingen hebben er tot nu toe al toe geleid dat de betrokken personeelsleden er beter van worden en dat de kwaliteit van het onderwijs betere kansen krijgt. Veel moet nog worden uitgeklaard tijdens de onderhandelingen over de uitvoeringsbesluiten. Ook daar zullen we onze stem luid laten klinken.

Romain Maes
algemeen secretaris